

Hanukka ja Purim

Herran Juhlat . Isak Penzev 13.11.2012

Me jatkamme oppituntia, joka koskee juutalaisuutta, sekä myös juutalaisia juuria ja uskoa Messiaaseen. Jatkamme Herran juhlien opiskelua. Olemme jo puhuneet niistä Herran juhlista, joita Toora määrittää viettämään. Tänään käsittelemme juhlia, joita juutalaiset viisaat ovat jättäneet meille muistettavaksi. Tätä määriteltäessä voimme päätellä, että juutalaiset viisaat ovat jättäneet meille määrättyjä päiviä, joita meidän tulee viettää kiitollisuuden päivinä, ja jotka ovat hyvin erilaisia, mitä Toora määrittää Herran juhlien vietosta. Näitä muistopäiviä ei ole määrätty kirjallisen Tooran mukaisesti. Mutta nämä merkittävät päivät ovat syntyneet historian kautta kiitollisuudesta Herralle. Juutalainen traditio määrittelee näitä muistopäiviä hepreaksi nimellä JEMEJ HAHODAOT, joka tarkoittaa muistopäivät kiitollisuudesta. Ja nämä merkittävät päivät ovat nimeltään Hanukka- ja Purim-juhla.

Nämä merkittävät päivät muistuttavat meitä niistä suurista ihmeistä, joita Herra teki oman kansansa eteen. Verrattuna Herran Jom tov-päiviin, näinä juhlapäivinä voi tehdä työtä. Kuitenkin suositellaan arjen työn vähentämistä ja keskittymistä juhlien merkitykseen.

Aloitamme keskustelun Hanukka-juhlasta, koska se on kalenterissa aiemmin. Kuitenkin molemmat juhlat, Purim ja Hanukka, ovat keskenään hyvin läheisiä juhlia. Hanukka on tullut historiaan paljon myöhemmin. Tapahtumat, jotka vievät meidät tähän juhlaan, ovat tapahtuneet 200-luvulla ennen tämän ajanlaskun alkua. Esimerkiksi etiopialaiset juutalaiset, jotka lähtivät Israelista pakoon ennen tämän juhlan tapahtumia, eivät olleet tietoisia Hanukasta. Emmekä voi Tanachin tekstistä löytää tästä juhlasta mitään. Tanachin viimeiset tekstit on kirjoitettu noin 200 vuotta ennen tämän juhlan tapahtumia. Löydämme kuitenkin tekstejä, jotka muistuttavat tästä juhlasta. Ne eivät sisälly kanonisiin teksteihin vaan ovat apokryfisiä, esimerkiksi makkabealaiskirjat. Raamatusta, jossa apokryfikirjat ovat mukana, voitte löytää makkabealaiskirjojen kertomuksia.

Mistä historiallisista tapahtumista siellä kerrotaan? Kirjassa kerrotaan juutalaisesta vallankumouksesta kreikkalaisten syyrialaista kuningasta vastaan n. 165 - 168 eKr. Syyria oli silloin muodostunut omaksi valtioksi, kun Aleksanteri Suuren valtakunta oli jakaantunut. Syyrian kulttuurin pohja oli kreikkalainen, hellenistinen. Ja Syyria oli aina sotatilassa Egyptin kanssa. Kartasta me näemme, että Israel jäi näiden kahden valtion väliin, ja israelilaiset olivat koko ajan keskellä niiden taistelua. Ja ennen kuin vallankumous Israelissa aloitettiin, Israel oli kokonaan Syyrian alamaisena.

Silloin Syyriassa tuli valtaan kuningas Antiohus IV. Hän itse määritteli itseään hyvin progressiivisen edustavana henkilönä. Hänen mielestään kreikkalainen kulttuuri oli kaikkein korkein saavutus yhteiskunnassa. Hän päätteli, että kaikki kansat, jotka olivat hänen alamaisiaan, ottaisivat pakollisena vastaan kreikkalaisen kulttuurin omaksi elämäntavakseen. Käytännössä se tarkoitti sitä, että kaikkien kansojen oli pakollista omaksua kreikkalainen kulttuuri ja uskonto ja palvella kreikkalaisia jumalia, sekä kieltäytyä omasta uskonnosta ja kulttuurista kokonaan.

Kuitenkin erityisesti juutalaiset ärsyttivät kuningas Antiohusta, koska juutalaisilla oli erikoinen jumalanpalvelu ja uskonnon harjoitus: usko yhteiseen Jumalaan. Tämä ärsytti kuningasta paljon. Häntä hämmästytti juutalaisen uskonnon sisältö, joka ei millään lailla soveltunut monipuoliseen kreikkalaiseen kulttuuriin ja jumalanpalvelukseen, missä oli monia jumalia. Ensimmäiseksi kuningas kielsi juutalaisilta ympärileikkauksen, shabatin vieton ja kosher-ruuan.

Uskolliset juutalaiset, jotka elivät esi-isien perinnössä ja laissa, eivät hyväksyneet kuninkaan tekemää päätöstä. Mutta toinen juutalaisten osapuoli teki päätöksen, että parempi elää kreikkalaisena. Se on helpompaa ja edullisempaa. Silloin nämä juutalaiset, jotka ottivat kreikkalaisen kulttuurin, saivat nimityksen MITJAVNIM. Mutta siinä vaiheessa juutalaisten kärsivällisyys loppui, kun Jerusalemin läheisyydessä uhrattiin sikaa. Pappi nimeltä MATITJAHU BEN JOHANAN

CHASMONAJ, joka asui siellä lähellä, tappoi tämän uhraajan ja kutsui koko kansaa nousemaan Syyrian valtaa vastaan.

Niin papiston viisi poikaa aloittivat vallankumouksen, ja heitä kutsuttiin nimellä Makkabi, joka tarkoittaa: iso vasara. Eli he tappoivat vihollisia kuin vasara. Ja siitä huolimatta, että syyrialaiset olivat enemmistönä, juutalaiset saivat voiton tässä taistelussa.

Myös Jerusalemin temppeli oli saastutettu kuningas Antiohuksen käsissä. Temppeliin oli asetettu epäjumalia ja siellä oli suoritettu uhrausta. Ja kaikkein pyhimmän alttari oli hajotettu. Makkabit puhdistivat temppelin ja asettivat Herran eteen alttarin. Näiden tapahtumien johdosta määrättiin viettämään Hanukka-juhlaa, joka alkaa kislev-kuun 25. päivä ja kestää kahdeksan päivää esimerkkinä Lehtimajanjuhlasta. Makkabealaiskirjat kertoo meille siitä, että he tekivät päätöksen viettää Hanukka-juhlaa kahdeksan päivää, koska sinä vuonna heillä ei ollut mahdollisuutta viettää Lehtimajanjuhlaa.

Juutalainen traditio kertoo meille vielä toisen syyn, minkä tähden juhlaa vietetään kahdeksan päivän ajan. Kahdeksanpäiväinen juhla on muistutus suuresta ihmeestä, joka tapahtui temppelin menoran kanssa. Kun makkabealaiset tulivat Herran temppeliin, heillä oli tarkoitus sytyttää menora-kynttilät. Sitä varten he olisivat tarvinneet puhdasta oliiviöljyä. Mutta kaikki varaston öljy oli saastutettu kreikkalaisten käsissä. Makkabealaiset löysivät vain yhden astian puhdasta öljyä, joka oli leimattu ylipapin puhdistamaksi. Tämä puhdas öljyastia olisi riittänyt vain yhdeksi päiväksi kynttilöiden sytyttämiseen, ja uuden öljyn valmistamiseen kului kahdeksan päivää. Tästä huolimatta puhdas öljy otettiin käyttöön, ja menora sytytettiin.

Mutta Herra, Kaikkivaltias Jumala, teki suuren ihmeen, ja tämä yhden päivän öljyannos riitti kahdeksaksi päiväksi menoran palamiseen, kunnes he olivat valmistaneet uutta öljyä.

Hanukka-juhlan merkittävin osio on menoran sytyttäminen. Kynttelikkö on kahdeksanhaarainen ja siinä on yksi ylimääräinen kynttilä. Ylimääräisen kynttilän tarkoitus on, että sillä sytytetään muut kynttilät. Ensimmäisenä juhlapäivänä sytytetään ensimmäinen kynttilä, yksi kahdeksasta kynttilästä. Ja jokaisena seuraavana iltana sytytämme yhden kynttilän lisää. Viimeisenä kahdeksantena päivänä palamassa on kahdeksan kynttilää. Tämä muistuttaa meitä suuresta ihmeestä. Tarkoitus on, että menora asetetaan niin, että se näkyy ulos. Tällä tavoin me ilmoitamme kaikille tästä ihmeestä. Me näytämme kaikille, että Israelin kansa elää, ja Herra on meidän kanssamme.

Juhlarukouksessa ei muisteta sitä ihmettä. Rukouksessa yleensä muistetaan vain voittoa kreikkalaisista. Ja myös voittoa niistä juutalaisista, jotka ottivat kreikkalaisen kulttuurin omaan elämäänsä. Rukouksessa ei muisteta suurta ihmettä menoran kanssa, koska se ei liittynyt juutalaisten selviytymiseen omassa elämässään. Me voimme muistaa Herraa kiitollisuudella silloin kun koemme, että Herra auttaa meitä ihmeiden kautta. Menoran sytyttäminen Hanukan aikana on hyvin merkittävää juutalaisuudessa, ja liittyy tähän juhlaan. Kansan keskellä tätä Hanukka-juhlaa nimitetään myös Valon juhlaksi.

Mitä sana Hanukka tarkoittaa? Se tarkoittaa uudistamista. Koska makkabealaiset puhdistivat temppelin, ja sen jälkeen jumalanpalvelus aloitettiin uudestaan puhtaassa Tempelissä.

Mistä muista kirjoituksista me vielä voimme löytää tämän juhlan merkityksen? Me voimme Talmudista löytää paljon traktaatteja ja tekstiä muista merkittävistä juhlapäivistä, mutta ei Hanukka-juhlasta. Vaikka yhdessä traktaatissa onkin muistutus tästä tapahtumasta. Mutta tästä huolimatta me voimme evankeliumeista löytää maininnan Hanukasta. Johanneksen evankeliumi 10: 22: " Jerusalemissa vietettiin temppelin vihkimisen muistojuhlaa, ja oli talvi. " Juutalaisuudessa on talven aikana vain yksi juhla. Ja se on Hanukka-juhla. Ja vaikka me tiedämme, että tätä Hanukka-juhlaa ei ole Toorassa määrätty, vaan se on juutalaisten viisaiden

määräämä, näemme Jeshuan tulleen viettämään tätä juhlaa. Ja Joh. 10: 23 sanotaan: " Jeesus käveli temppelialueella Salomon pylväskäytävässä. " Jos itse Jeshua osallistui Hanukka-juhlaan, niin meidänkin on hyvä ottaa siitä esimerkkiä ja viettää tätä juhlaa.

Juhlan merkitys meille on myös assimilaation vastustaminen. Kuningas Antiohuksella, joka yritti assimiloida juutalaisia, oli siihen vielä pehmeät keinot. Hän yritti tarjota juutalaisille parempaa, progressiivista elämäntapaa. Voi sanoa niin, että hän palkitsemisella pyrki assimiloimaan juutalaiset yhteiskuntaan. Vain pienellä osalla, joka vastusti Antiohuksen määräyksiä, oli hengenvaarallinen elämäntilanne. Verrattuna esimerkiksi Purim-juhlaan, jossa voimme nähdä paljon kovempia keinoja.

Purimin kohdalla ei ollut vaaraa ainoastaan assimilaatiosta vaan silloin koko juutalaiskansaa oli hengenvaarassa, koska kansa yritettiin tuhota.

Purim-juhlan tapahtumat me voimme nähdä Esterin kirjassa, ja voimme lukea sen Raamatusta. Esterin kirjassa on ihmeellistä ainoastaan se, että koko kirjassa ei kertaakaan mainita Herran nimeä. Selitys on siinä, että Jumala on ilmestynyt ja käyttänyt salassa voimaansa tämän tapahtuman keskellä. Ja tämä tapahtui kuningas Ahasveroksen aikana. Silloin koko Israelin kansalla oli hengenvaara, että heidät hävitetään kokonaan pois. Kuningas Ahasveroksen avustaja nimeltä Haaman, Agagin jälkeläinen, amalekilaista kansaa keksi. miten tuhota kaikki juutalaiset. Hän vihasi juutalaisia. Häntä ärsytti nähdä joka päivä juutalaista miestä nimeltä Mordokai, joka ei koskaan kumartanut Haamanin edessä. Sillä juutalaiset voivat kumartaa ainoastaan Jumalan edessä. Haamanin viha johtui nimenomaan siitä, että hän oli kuningas Agagin jälkeläinen.

1. Samuelin kirjassa 15: 20 me näemme kerrottavan kuningas Agagista. Kuningas Saul säästi Agagin hengen yhdeksi päiväksi. Ja tämän amalekilaisen Agagin kuninkaan jälkeläinen Haaman oli. Haaman puhui kuninkaan allekirjoittamaan sopimuksen, missä kaikki juutalaiset tuhoetaan. Mutta Haaman ei ollut tietoinen siitä, että Jumala itse on valmistanut pelastuksen omalle kansalleen. Niin Haamanin suunnitelma jäi tyhjäksi.

Siihen köyteen, johon hän suunnitteli laittavansa Mordokain, siihen hän itse joutui roikkumaan. Koska Ahasveroksen vaimo oli juutalainen nimeltään Ester. Ja tässä kirjassa Mordokai opetti Esterille hyviä asioita. Esterin kirja 4: 14: " Jos sinä tänä aikana olet vaiti, tulee apu ja pelastus juutalaisille muualta, mutta sinä ja sinun isäsi perhe tuhoudutte. Kuka tietää, etkö sinä juuri tällaista aikaa varten ole päässyt kuninkaalliseen arvoon? " Tämän keskustelun jälkeen Ester lähestyi kuningasta ja pyysi häntä kumoamaan käskynsä tuhota juutalaiset.

Mutta kuninkaan käskyä ei voinut perua. Niinpä kuningas kirjoitti toisen käskyn, joka antoi juutalaisille mahdollisuuden puolustaa itseään. Ja kun tuhoamispäiväksi päätetty musta yö tuli, juutalaiset olivat valmistautuneet vastarintaan. Ja Herra antoi juutalaisille voiton.

Tämä historiallinen tapahtuma on ollut 13. - 14. päivänä adarkuuta, ja silloin me vietämme Purim-juhlaa.

Te näette, että sekä Purim- että Hanukkajuhlissa on jotain, mikä yhdistää niitä. Molemmat juhlat ovat vapauttamisjuhlia. Vapauttamista vaaroista ja peloista. Purim - juhla oli vaarana koko juutalaisen kansan fyysinen tuhoutuminen. Hanukka-juhla taas oli hengellinen yritys tuhota juutalaiskansa. Molempien juhlien tapahtumista me näemme vaaran koko juutalaiskansan tuhoutumisesta maapallolta ja historiasta. Purimin juhla vaarana oli fyysinen tuhoutuminen, ja Hanukan juhla hengellinen; siinä olisi juutalaisille tarjottu sulautumista kreikkalaisen kulttuurin sisälle. Molemmissa historiallisissa tapahtumissa me näemme, että itse Herra on puolustanut omaa kansaansa tuhoutumiselta.

Näiden kahden juhlan merkitys muistuttaa meille tähän päivään asti, mikä vaara voi kohdistua juutalaiseen kansaan, miten heidät voidaan yrittää tuhota fyysisesti tai hengellisesti. Sen jälkeen kun Haaman yritti fyysisesti tuhota juutalaiset ja epäonnistui siinä, tuli viisas kuningas Antiokhus, joka pyrki tuhoamaan juutalaiskansan sillä tavoin, että kansa sitoutuu kreikkalaisuuteen sisälle, eikä säilytä omaa uskontoa, vaan heistä tulee kreikkalaisia.

Tänä päivänäkin juutalaiset kuuntelevat eri puolilta niitä kuiskauksia, että mitä varten teillä on näitä juutalaisia tapoja, ja miksi te säilytätte niitä. Olkaa niin kuin kaikki muutkin kansat, niin elämäänne tulee onnea. Oliko sitten turhaa, että makkabealaisten vallankumouksen aikana monet juutalaiset maksoivat taistelusta hengellään, jotta muutaman sadan vuoden päästä joku tulee ja sanoo, ettei teidän tarvitse viettää ja säilyttää teidän juutalaisia tapoja. Ja kuitenkin, mikä makkabealaisille oli tärkeää, oli tärkeää myös heidän jälkeläisilleen, jotka 200 vuotta myöhemmin olivat säilyttäneet samat arvot omassa elämässään.

Tooran periaatteet ja päämäärät olivat hyvin tärkeitä myös Jeshuan Messiaan elämässä sekä Messiaan opetuslapsille ja myös apostoli Paavalille. Paavali varoitti ainoastaan niitä uskoon tulleita ei-juutalaisia, etteivät he ulkokohtaisesti kiinnostuisi tapojen noudattamisesta. Mutta tätä laajaa aihetta pitää käsitellä muilla oppitunneilla.

Nyt me olemme käyneet läpi kaikki juutalaiset juhlat, paitsi niitä, jotka ovat tulleet nykyaikana, ja liittyvät Israelin valtion perustamiseen. Tässä on hyvä tilaisuus toivoa, että te kaikki otatte käyttöön näitä juhlia. Herra auttakoon teitä niissä pyrkimyksissä.